

Abstrakt

Ochrana investora na kapitálovém trhu

Ochrana investora na kapitálovém trhu představuje velmi aktuální téma. Hlavním cílem práce bylo potvrdit nebo vyvrátit hypotézy stanovené v úvodu disertační práce, zejména zjistit, zda je ochrana investora na kapitálovém trhu dostatečná. Disertační práce má kromě úvodu a závěru pět částí dále rozdělených na jednotlivé kapitoly.

V době vytváření disertační práce existovalo na kapitálovém trhu množství investičních příležitostí, které s sebou nesly vyšší či nižší riziko. Pro běžného investora je obtížné rozpoznat, jakou míru rizika spojenou s určitým typem investiční příležitosti podstupuje, a proto se disertační práce snaží popsat míru ochrany investora spojenou s nejčastějšími typy investičních příležitostí.

Nejvíce využívaným nástrojem pro investování jsou beze sporu investiční fondy. Z toho důvodu je těmto investičním nástrojům věnován největší prostor. Disertační práce popisuje míru ochrany investora v závislosti na druhu investičního fondu. V této kapitole popisuje zejména investice prostřednictvím podílových fondů, neboť jde o nejrozšířenější druh fondu, a to nejen v České republice, ale i ve světě. Vzhledem k tomu, že podílový fond je entita bez právní osobnosti, popisuje disertační práce specifika postavení investora v této entitě, jeho práva, oddělení majetku investora, resp. podílového fondu, od majetku investiční společnosti a zabývá se vztahem mezi investiční společností a podílovým fondem pro případ sporů plynoucích z obhospodařování majetku podílového fondu. Vedle podílových fondů je v okrajové míře využívána pro investiční fondy i forma akciové společnosti, konkrétně akciové společnosti s proměnným základním kapitálem (SICAV). S ohledem na poměrně nový typ investičního fondu jsou popsány odlišnosti od klasické akciové společnosti, která je uzavřenou formou investičního fondu a také principy, na kterých je založeno fungování SICAV v zahraničí, kde má tato forma investiční fondu delší historii.

Z pohledu ochrany investora záleží zejména na osobách, které ve vztahu k fondu poskytují určité činnosti. Disertační práce popisuje předpoklady pro udělení povolení k činnosti obhospodařovateli, administrátorovi a depozitáři investičního fondu. Jednotlivé předpoklady přitom hodnotí s ohledem na jejich význam pro ochranu investora. V neposlední řadě se zabývá odpovědností těchto osob ve vztahu k investorovi za činnosti, které pro fond vykonávají (zejména rozsahem a možností liberace).

Čtvrtá část práce popisuje investiční služby, neboť prostřednictvím nich nejčastěji dochází k realizaci investičních příležitostí. Pro investora je rozhodné, kterou investiční službu zvolí. Přestože investičních služeb je poměrně široké spektrum, jsou nejčastěji investory využívány tři z nich, a to obhospodařování, obstarání a investiční poradenství. S každou z těchto investičních služeb je spojena odlišná odpovědnost poskytovatele investiční služby, a tudíž odlišná míra ochrany investora. Přestože všechny uvedené investiční služby mohou směřovat k témuž, a to nabytí investičního nástroje, liší se mírou diskrece poskytovatele investiční služby. Přitom platí, že čím vyšší je míra poskytovateli diskrece ve vztahu k volbě investičního nástroje, tím vyšší je míra jeho odpovědnosti vůči investorovi.

Stejně, jako v případě investičních fondů, i v případě investičních služeb hraje důležitou roli osoba, která investiční službu poskytuje. Následující kapitoly proto popisují osoby, se kterými investor při poskytování investičních služeb jedná. Těmito osobami je nejčastěji obchodník s cennými papíry, investiční zprostředkovatel nebo vázaný zástupce. Je popsáno, jaké předpoklady musí tyto osoby splňovat pro získání povolení nebo registrace k činnosti a jaké jsou kladeny požadavky na jejich odbornost.

Část pátá předkládá stručný popis kompenzačních (garančních) schémat, které slouží k uspokojení nároků investora za subjekty, které působí na kapitálovém trhu. Je zde zdůrazněno, pro jaké případy kompenzace se prostředky z těchto schémat mohou použít a zdůrazněno, že tyto kompenzační schémata nekryjí investiční riziko investora.

Poslední šestá část uvádí entity působící na kapitálovém trhu za účelem dohledu (Česká národní banka), mimosoudního řešení sporů (zejména finanční arbitráž) a dále entity působící samoregulačně (asociace subjektů působících na kapitálovém trhu).

Závěrem je hodnocena míra ochrany investora na kapitálovém trhu a jako dostatečná. Zároveň jsou však uvedeny i nedostatky, které spočívají zejména v nedostatečném finančním vzdělávání investorů.

Klíčová slova:

ochrana investora, investiční fondy, investiční služby